

УДК 94:008(477.41)(049.32)

DOI 10.31654/2520-6966-2023-23F-109-347-348

В. М. Пугач

кандидат філологічних наук, доцент кафедри української мови, методики її навчання та перекладу Ніжинського державного університету імені Миколи Гоголя

РЕЦЕНЗІЯ

**на монографію «І на оновленій землі... (Межигір'я та Нові Петрівці в історико-суспільному та культурному вимірах)»
доктора філологічних наук, професора кафедри літератури, методики її навчання, історії культури та журналістики Ніжинського державного університету імені Миколи Гоголя Самойленка Григорія Васильовича
Ніжин, 2022. 203 с.)**

Монографія доктора філологічних наук, професора кафедри літератури, методики її навчання, історії культури та журналістики Г. В. Самойленка є історико-культурним дослідженням одного з найдавніших регіонів Київщини та охоплює його неперервний етап розвитку від XV ст. до сучасного періоду.

Автор вибудовує своє дослідження за хронологічним принципом із залученням діалектичного та системного підходу, присвячуючи окремі розділи найсуттєвішим ключовим концептам наукового викладу: Межигір'я, його історія та зв'язки з Запорозькою Січчю; село Нові Петрівці, його історія в контексті Межигір'я; видатні постаті й Межигір'я (зокрема Тарас Шевченко як живописець і поет, а також інші митці); автор висвітлює проблеми релігії, культури, освіти, долю сільськогосподарських і промислових підприємств регіону в різні періоди історії України.

У цьому цілісному контексті важливими для автора є долі окремих людей, що звитязно працювали в різних галузях господарства та культури, що вплинули на розвиток регіону.

Важливим складником аналізу є долучені етнографічно-народознавчі екскурси з історії сільського побуту регіону, вибудовані на багатому історико-документальному матеріалі.

Г. В. Самойленко ретельно опрацював ключові монографічні та історико-документальні дослідження та свідчення майже ста різноманітних джерел, що надало авторові змоги сформувати комплексне

історико-культурологічне дослідження регіону в контексті української історії від XV ст. до наших днів.

Автор не оминає своєю увагою розгляду гострих та дискусійних питань загалом трагічної української минувшини та сучасності, намагається виявити оптимістичне осердя, джерела стійкості, що сприяли в минулому та допомагають зараз гідно вижити нашому народові.

До документальних історичних та сучасних свідчень органічно вплетено власні спогади автора про події, зокрема щемливо вражають дитячі згадки про події Другої світової війни, про долю роду Самойленків та їхніх родин, односельців, земляків.

Важливим складником є постать автора, який виявляє особисту позицію та власне мудре ставлення до подій, констатує зміни, бачить перспективи, міцно тримає зв'язки з земляками, із землею, що дала корені його роду.

Монографія як джерело сучасної документально-мемуарної прози дає відповіді на важливі філософсько-культурні питання сучасності, у ній розглянуто актуальні проблеми.

Виклад у монографії своїм цілісним універсальним структуруванням історичного та фактичного матеріалу забезпечує наукову новизну здобутих матеріалів та заслуговує рекомендації до друку.

V. M. Puhach

Candidate of Philological Sciences, Associate Professor at
Department of Ukrainian Language, Its Teaching Methodology and
Translation of Nizhyn Mykola Gogol State University

Review of the Monograph «And on the Renewed Land ... (Mezhyhiria and Novi Petrivtsi in the Historical-Social and Cultural Dimensions)» by Hryhorii Vasylovych Samoilenko, Doctor of Philological Sciences, Professor at Department of Literature, Its Teaching Methodology, History of Culture and Journalism of Nizhyn Mykola Gogol State University (Nizhyn, 2022, 203 pages)